

[Stein.]

Handelsminister indrømmet, og det tager jeg til Indtægt.

Saa siger den højtærede Handelsminister med Henblik paa Valutaudviklingen: Naar Landbrugspriserne falder, som sket er, maa det naturligvis give sig Udslag ogsaa dér. Ja, men dette Udslag er ikke blevet modvirket, det er blevet forstærket gennem Valutaadministrationen derved, at man i denne Periode har ødslet med den Valuta, der var til Raadighed. Dette at man ikke har kunnet disponere, er for længst fra nationalekonomisk Side gjort op til et meget betydeligt Tab. Dette, at man skal købe sine Varer, ikke *naar* man kan købe dem bedst og billigst, ikke *hvor* man kan købe dem bedst og billigst, men paa de og de bestemte Steder o. s. v. — det ene med det andet har virket i den Retning. For ganske nylig har Grosserer-Societetets Komité gennem en ganske enkel Opstilling vist, hvorledes blot 3 Maaneders Forsinkelse af Indkøbene under de stigende Priser betyder et Valutatab paa 100 Mill. Kr. om Aaret.

Den højtærede Handelsminister spurgte mig, om jeg kunde paavise, at Udlandet havde slækket paa sine Eksportrestriktioner. Mig bekendt har man enkelte Steder, vist i den seneste Tid i Australien, gjort det, men det er ikke det, det drejer sig om her. Hovedsagen er, at man i et lille Land, hvor Forholdene ligger vanskeligt, stækker Erhvervslivets Evne til at disponere forstandigt, og at dette er til Skade, ikke for Forretningsverdenen alene, saaledes som man saa ofte gør gældende, men for hele Landet.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Kjærbøl): Jeg vil bestride den Paa-stand, det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Stein) fremkom med, at der ikke under Valutacentralen er skabt nye Virksomheder og udfoldet frisk Initiativ. Men det kunde jo være, det ærede Medlem ønskede en Tilstand som den, der udviklede sig i de sidste Krigsaar og umiddelbart efter, da man ganske kritikløst og med fuldkommen blaaøjet Optimisme startede den ene store Virksomhed efter den anden med det Resultat, at en skønne Dag kom det store Krak, til Skade for dansk Erhvervsliv og med Virkninger, som vi i høj Grad lider under den Dag i Dag.

Det ærede Medlem har ikke Lov til at lægge det ind i mine Ord, at Valutacentralen har hindret en Forøgelse af den danske Skibsflaade. Der er tværtimod købt mange Skibe, men vi har paa et givet Tidspunkt været saaledes stillede, at det vilde have været

urimeligt, om vi f. Eks. havde købt Skibe fra Lande, som vi ikke kunde faa nogen Modydelse fra. Jeg vil gentage, at jeg har ikke Indtrykket af, at danske Redere som Helhed er utilfredse med den Udvikling, der har fundet Sted. At en enkelt stor Reder har været det, er en Ting for sig, men jeg tror ikke, at han helt og fuldt er Udtryk for det samlede Redererhvervs Interesser og Stilling.

Stein: Den højtærede Handelsminister siger, at jeg ikke maa lægge ind i hans Ord, at han har hindret Indførsel af Skibe. Det forekommer mig, at den højtærede Handelsminister selv indrømmede, at der *var* sket noget saadant — selv om der altsaa efter Ministerens Mening forelaa Grunde derfor. Jeg ser anderledes paa det; jeg tror, det er uheldigt, at der overhovedet er lagt Hindringer i Vejen. Kommer man ind paa Restriktioner af denne Karakter, kan det nemlig ikke undgaas, at der ved de Skøn, som foretages af Folk, der ikke er inde i de paagældende Erhverv, af Folk, der ikke kan overse, hvad det ene og det andet betyder, sker Fejl — og den senere Udvikling har vist, at det *var* en Fejl.

Den højtærede Handelsminister paabe- raaber sig at vide, at danske Redere i Almindelighed ikke er utilfredse. Dette har jeg ikke været inde paa. Jeg har tidligere mødt et tilsvarende Argument fra den højtærede Handelsministers Side: at dette eller hint Firma eller denne eller hin Forretning nødigt vilde af med Valutacentralen, fordi de havde Gavn af den. Det er ikke mit Synspunkt, og det interesserer mig ikke, i hvor høj Grad en enkelt Virksomhed er tilfreds eller ej. Danske Redere kan i Øjeblikket være særdeles tilfredse med det Grundlag, de arbejder paa, fordi de indtjener store Penge baade til sig selv og til Landet. I hvor høj Grad de om et halvt Aar vil være tilfredse, naar de ser, hvorledes Regeringen gennem sin Skattepolitik lægger Haand paa de Midler, der er Tale om, saaledes at det gaar ud over Fornyetserne, som i høj Grad paakræves i denne Periode, det er et andet Spørgsmaal. Men Valutacentralens Virksomhed kan ikke bedømmes ud fra den enkeltes egoistiske Synspunkter, om den tjener den ene eller anden Virksomheds Interesse.

Den højtærede Handelsminister benægtede, at der ikke i denne Periode skulde have været vist Initiativ, og antydede noget i Retning af, at jeg maaske var indstillet paa det løsslupne Erhvervsliv, der raadede i Krigsaarene, en Virksomhed, der fandt Sted